

Dziecko w świecie bajek czyli korzyści wynikające z codziennego kontaktu dziecka z książką

Lidia Ippoldt

Dziecko w świecie bajek czyli korzyści wynikające z codziennego kontaktu dziecka z książką.

Pierwszymi międzyludzkimi relacjami zawieranymi przez dziecko są więzi między nim a jego rodzicami – na tworzenie tej relacji mają wpływ wszystkie gesty, słowa i czyny. Stosunki te są niezwykle ważne: psychologowie jednomyślnie twierdzą, że mają ogromny wpływ na dorosłe życie malucha, warunkują jego umiejętności interpersonalne, wpływają na to, czy będzie on umiał kochać, ufać innym i cieszyć się bliskością.

Jednym z najczęściej popełnianych przez rodziców błędów jest zdawanie się w wychowaniu dziecka na tzw. elektroniczną nianię – telewizor, komputer, tablet czy telefon. Wynika to przede wszystkim z tempa życia i coraz częstszego zjawiska, jakim jest brak czasu. Niezbyt wielu rodziców znajduje każdego dnia chwilę na lekturę z dzieckiem. Niewielu z nich zdaje sobie też sprawę z tego, że ich kontakt emocjonalny kształtuje się także podczas oglądania i czytania książki.

Zwróćmy uwagę, że zainteresowanie dziecka książką rozpoczyna się już, gdy ma ono kilka miesięcy. Na początku jest to jeszcze zainteresowanie przedmiotowe, które okazuje też każdej innej nowej, kolorowej rzeczy. Wydawcy wychodzą naprzeciw tym potrzebom i proponują różne rodzaje książek: na przykład takie, które można brać do kąpieli czy gryźć, ponieważ mają twarde oprawy. Mimo że dziecko w pierwszej fazie traktuje książki jak zabawki, to jednak oswaja się z nimi. W miarę własnego rozwoju zaczyna także zauważać w nich ilustracje: postaci, przedmioty, części ciała itp. Już dwulatek, jeśli jest przyzwyczajony do obcowania z książką, przynosi ją rodzicom, by wspólnie pooglądać obrazki, czy posłuchać czytanych przez mamę lub tatę opowieści. Czas spędzony z rodzicami przy książce dostarcza dziecku nie tylko wiedzy, ale przede wszystkim ogromnej dawki emocji

- miłości, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji. Dzięki słuchaniu bajek rozwija się sfera emocjonalna kilkulatek, który poznaje różne uczucia i sposoby ich wyrażania, granice dobra i zła oraz konsekwencje własnych działań.

Bohaterowie literaccy znacząco różnią się od postaci z gier komputerowych czy programów telewizyjnych

- mimo iż oni również są fikcyjni, zazwyczaj nie mają kilku życ i wcieleń. Bajki czarodziejskie, o królewnach i czarodziejach, mają wartości edukacyjne i emocjonalne. Uczą rozróżnienia dobra od zła, opisują zachowania i ich konsekwencje. Czytana przez rodzica bajka daje dziecku poczucie bezpieczeństwa, gdyż pozostaje przy jej słuchaniu w bezpośrednim towarzystwie i związku emocjonalnym z bliską sobie osobą, w przeciwieństwie do sytuacji, w której samo ogląda film czy gra w grę komputerową.

Bardzo duże znaczenie dla rozwoju dzieci mają bajki terapeutyczne. Są one tak skonstruowane, aby dawały ulgę i pocieszenie maluchowi, którego spotkało coś przykrego i wydaje mu się, że jest niepotrzebny, niekochany, nieakceptowany przez rodziców czy rówieśników. Ten typ bajek, adresowany już do trzy- i czterolatek będzie dla nich doskonałym źródłem wzorców właściwych zachowań. Dzieci odnajdą tu przykłady rozwiązań swoich problemów czy wskazówki, kto może im w danej sytuacji pomóc.

Bajki relaksacyjne pomogą dziecku w wyciszeniu się. Dzięki nim łatwiej będzie opanować niechciane emocje, takie jak złość czy smutek. Bajki psychoedukacyjne są świetną pomocą w uczeniu dziecka rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, a nierzadko również przeproszania i pozbywania się złych nawyków.

Bajki psychoterapeutyczne wesprą rodzica, wychowawcę, psychologa czy nawet lekarza w wytłumaczeniu dziecku tak trudnych dla niego sytuacji lękowych jak strach przed ciemnością, śmierć kogoś bliskiego, choroba, niepełnosprawność.

Bajki terapeutyczne stanowią więc cenną pomoc nie tylko dla maluchów, ale także dla rodziców, którym czasami ciężko jest porozumieć się z niesfornym kilkulatkiem i wyjaśnić mu trudną sytuację rodzinną lub przedszkolną.

Wychowawcy przedszkolni coraz częściej stosują literaturę jako środek wychowawczy i terapeutyczny, wspomagający rozwój psychofizyczny dziecka. Bajka pojawia się zatem w codziennej pracy wychowawców oraz w coraz częściej organizowanych zajęciach bajkoterapeutycznych, poruszających tematy dziecięcych lęków, niechcianych emocji oraz niepożądanych

zachowań.

Nauczyciele przedszkolni i rodzice nigdy nie powinni zapominać, że książka jest najlepszym przyjacielem dziecka, niezwykle ważnym dla jego rozwoju. Czytajmy maluchom książki, ponieważ przede wszystkim dostarczą im rozrywki, ucząc przy tym wielu nowych rzeczy i wzbogacając słownictwo. Ponadto dzięki książkom rozwija się inteligencja emocjonalna. Słuchanie o przygodach bohaterów motywuje do działania, niweluje dziecięce lęki i rozwija kompetencje społeczne dziecka. Wspólny czas spędzony z książką wzmacnia też więzi emocjonalne w rodzinie. Korzyści wynikające z kontaktu dziecka z książką jest znacznie więcej – z pewnością zbyt wiele, by lektura nie była obecna w życiu najmłodszych już od najwcześniejszych miesięcy.

Źródło: BLIŻEJ PRZEDSZKOLA 7-8.202-203/2018